

Van der Laan

Staatssecretaris **Van der Laan**: Voorzitter. Akkoord.

De beraadslaging wordt gesloten.

De vergadering wordt van 12.50 uur tot 13.30 uur geschorst.

Regeling van werkzaamheden

De **voorzitter**: De ingekomen stukken staan op een lijst die op de tafel van de griffier ter inzage ligt. Op die lijst heb ik voorstellen gedaan over de wijze van behandeling. Als aan het einde van de vergadering daartegen geen bezwaren zijn ingekomen, neem ik aan dat de Kamer zich met de voorstellen heeft verenigd.

Het woord is aan de heer Koenders.

De heer **Koenders** (PvdA): Voorzitter. Op het moment dat wij deze vergadering houden is er een staatsbezoek van president Poetin aan Nederland. Gisteren hebben wij tijdens het vragenuur gesproken over het belangrijke onderwerp van de mensenrechten en over de wijze waarop dit onderwerp tijdens het bezoek aan de orde zou worden gesteld. Inmiddels heeft de minister van Buitenlandse Zaken daarover gisteravond uitlatingen gedaan in het programma Nova. Wij hebben kennis kunnen nemen van de tekst van Hare Majesteit de Koningin tijdens het staatsbezoek, waarin verschillende elementen zaten ten aanzien van mensenrechten. Vervolgens is er zojuist een persconferentie geweest van premier Balkenende.

Wij zouden graag met spoed een brief tegemoet zien van het kabinet waarin niet alleen een breder verslag wordt gedaan van het bezoek van Poetin en wat daar is uitgekomen, maar waarin specifiek ook verslag wordt gedaan op welke wijze, met welke effectiviteit en met welke intensiteit is gesproken over het onderwerp van de mensenrechten.

De **voorzitter**: Ik stel voor, het stenogram van dit gedeelte van de vergadering door te geleiden naar het kabinet. Ik stel voor te verzoeken het daarheen te leiden dat de brief er maandag zal zijn.

Daartoe wordt besloten.

De vergadering wordt enkele ogenblikken geschorst.

Voorzitter: Kraneveldt

Aan de orde is de behandeling van:

- **het wetsvoorstel Wijziging van de Les- en cursusgeldwet, de Wet tegemoetkoming onderwijsbijdrage en schoolkosten en de Wet studiefinanciering 2000 in verband met afschaffen lesgeld in het voortgezet onderwijs alsmede voor deelnemers van 16 en 17 jaar in het beroepsonderwijs (30199).**

De **voorzitter**: Ik wijs de woordvoerders erop dat er morgen in een procedurevergadering nog gesproken zal worden over een vervolg van het onlangs gehouden

algemeen overleg over schoolkosten, zodat ik eenieder verzoek, zich vandaag zo veel mogelijk te beperken tot het onderwerp van dit wetsvoorstel. Elke woordvoerder bepaalt natuurlijk zelf zijn bijdrage, maar laten wij niet vooruitlopen op wat er morgen eventueel zal worden besloten.

De algemene beraadslaging wordt geopend.

De heer **Slob** (ChristenUnie): Voorzitter. Dit wetsvoorstel gaat over het afschaffen van het lesgeld in het voortgezet onderwijs. Dit is eigenlijk al gebeurd, maar het moet nog wettelijk geregeld worden. Ik denk dat dit al de derde keer is dat ik uitspreek dat wij er heel erg blij mee zijn dat het nu eindelijk zover is. Dit behoeft op zichzelf ook geen toelichting.

Wat wel interessant is, zoals ik al een keer gezegd heb, is de toelichting op dit wetsvoorstel, en dan doel ik met name de beweegredenen voor het afschaffen van het lesgeld. Uiteraard lag er een motie aan ten grondslag, maar er wordt in de memorie van toelichting nog een aantal motieven genoemd. Allereerst dat er hiermee een belangrijke uitgavenpost voor gezinnen met kinderen wordt afgeschaft. In de tweede plaats lopen wij met deze maatregel in de pas met andere landen in de Europese Unie. In de derde plaats gaat het om een vermindering van administratieve lasten, ook een opgave waar dit kabinet zich voor heeft gesteld. En in de vierde plaats wordt er genoemd dat afschaffing van het lesgeld in lijn is met artikel 13 van het Internationaal Verdrag inzake Economische, Sociale en Culturele Rechten. Met dit artikel wordt beoogd, "funderend" onderwijs kosteloos aan te bieden.

Dit vind ik een uitermate interessante doelstelling, want de fractie van de ChristenUnie pleit met dit internationale verdrag in de hand al sinds jaar en dag voor afschaffing van het lesgeld. Maar wij hebben steeds te horen gekregen – in het verslag heb ik de uitspraak van minister Hermans hierover bij de behandeling van de OCW-begroting voor 2002 genoemd, maar het is vaker verwoord – dat wij dit verdrag hiervoor niet zouden mogen gebruiken. Nu gebruikt de regering het zelf ter onderbouwing van het schrappen van de verplichting om lesgeld te betalen. Ik kan dit alleen maar interpreteren als een beleidswijziging, een zuiverder en naar onze mening ook correctere interpretatie van het verdrag dan die van alle voorgangers van deze minister. Het verbaast mij dan ook ten eerste dat de minister dit in de nota naar aanleiding van het verslag ontkent, want als zij zich aansluit bij de oude, in onze ogen verkeerde interpretatie van het verdrag, hoeft zij zich er niet op te beroepen om het lesgeld te kunnen afschaffen. Haar uitleg in de nota naar aanleiding van het verslag overtuigt onze fractie dan ook absoluut niet en ik verzoek de minister, in haar antwoord uit te leggen wat zij precies bedoelt en waarom zij zich bij het aangeven van de motieven voor het indienen van dit wetsvoorstel dan toch beroept op dit internationale verdrag. Wij vinden dit interessant, want dit verdrag heeft natuurlijk consequenties. Zodra je het interpreteert zoals wij het altijd gedaan hebben, overstijgt het de enkele maatregel van het afschaffen van het lesgeld, want dan heeft het ook consequenties voor andere schoolkosten. Daarbij denk ik met name aan de kosten van schoolboeken in het